

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4678/2022
02.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужила-противтужених АА, ББ и ВВ, све из ..., правних следбеника ГГ, бившег из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Делић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца АД Индустрија млека и млечних производа „Имлек“ из Београда – Падинска Скела, кога заступа пуномоћник Ана Никшић, адвокат из ..., ради утврђења по тужби и накнаде штете по противтужби, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1794/20 од 02.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1794/20 од 02.11.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 492/14 од 18.01.2017. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе из поднеска тужилаца-противтужених од 31.05.2016. године. Ставом другим изреке усвојен је предлог туженог-противтужиоца АД Индустрија млека и млечних производа „Имлек“ Београд за враћање у пређашње стање, па је дозвољено туженом-противтужиоцу подношење захтева за накнаду трошкова поступка по трошковнику туженог од 26.01.2017. године. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду. Ставом четвртим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца-противтужених АА, ББ и ВВ, па је поништен анекс уговора о лизингу теретног возила рег. бр. БГ ... бр. .. закључен између правног претходника тужилаца пок. ГГ и туженог-противтужиоца дана 12.05.1999. године. Ставом петим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца-противтужених, па је обавезан тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженима по основу неоснованог обogaћења на име повраћаја закупнине по уговору о закупу теретног возила бр. .. од 09.07.1993. године у периоду од 03.03.1994. године до 31.08.1999. године исплати износ од 135.361,24 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене износе, све ближе наведено у изреци пресуде. Ставом шестим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца-

противтужених, па је обавезан тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженим на име накнаде штете због изгубљене добити исплати износ од 907.212,85 динара са законском затезном каматом почев од 17.11.2009. године до исплате. Ставом седмим изреке делимично је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужилаца-противтужених којим су тражили да им тужени-противтужилац на име накнаде штете због изгубљене добити исплати износ од још 6.727.786,00 динара, преко досуђеног износа од 907.212,85 динара, а до траженог износа од 7.634.998,85 динара, са законском затезном каматом почев од 17.11.2009. године па до исплате. Ставом осмим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца-противтужених па је обавезан тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженима на основу неоснованог обогаћења на име разлике у обрачуну цене превоза настале у периоду од 01.02.1994. године до 31.08.1999. године исплати износ од 111.797,38 динара, са законском затезном каматом на појединачно одређене износе, све ближе наведено у иреци пресуде. Ставом деветим изреке делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца-противтужених којим су тражили да суд обавезе туженог-противтужиоца да им по основу неоснованог обогаћења на име разлике у обрачуну цене превоза настале у периоду од 01.02.1994. године до 31.08.1999. године исплати износ од још 1.997.073,64 динара, преко досуђеног износа од 111.797,38 динара, а до траженог износа од 2.088.871,02 динара, са законском затезном каматом за сваки месец појединачно почев од 01.02.1994. године па до 31.08.1999. године, све ближе наведено у иреци пресуде. Ставом десетим изреке одбијен је, као неоснован противтужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се тужилац ГГ обавезе да исплати дуговани износ од 70.023,22 динара са законском затезном каматом почев од 29.03.2000. године па до исплате. Ставом једанаестим изреке обавезан је тужени-противтужилац да тужиоцима-противтуженима накнади трошкова поступка у укупном износу од 395.405,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1794/20 од 02.11.2021. године, ставом првим изреке, није дозвољено преиначење тужбеног захтева из поднеска тужилаца-противтужених од 11.06.2021. године. Ставом другим изреке одбијена је, као неоснована, жалба туженог противтужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 492/14 од 18.01.2017. године у делу става шестог изреке којим је обавезан тужени-противтужилац да тужилама-противтуженима на име накнаде штете због изгубљене добити исплати износ од 907.212,85 динара са законском затезном каматом на тај износ, почев од 18.01.2017. године, као дана пресуђења, па до исплате. Ставом трећим изреке преинечана је првостепена пресуда у делу става седмог изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужилаца - противтужених па је обавезан тужени-противтужилац да им на име накнаде штете на име изгубљене добити исплати износ од још 6.727,786,00 динара са законском затезном каматом на тај износ, почев од 18.01.2017. године па до исплате. Ставом четвртим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу 11. изреке првостепене пресуде, па је обавезан тужени противтужилац да тужилама-противтуженим на име трошкова целокупног парничног поступка солидарно исплати износ од 3.349.799,44 динара. Ставом петим изреке одбијен је захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка учињеним у поступку пред другостепеним судом, погрешне примеме материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужиле-противтужене су поднеле одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. Гласник РС“ број 72/11...18/20), па је оценио да ревизија туженог-противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене било које одредбе Закона о парничном поступку, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ГГ, правни претходник тужилца, је дана 09.07.1993. године, у својству закупца, закључио са туженим, као закуподавцем, уговор о закупу теретног возила марке „Застава 80.12 X специјал-Фургон“ рег. ознака БГ Уговор ја закључен на пет година, с тим што је уговорено да се по истеку овог рока возило сматра амортизованим и отплаћеним и прелази у власништво закупца. Одређено је да укупну закупнину возила чини вредност возила од 39.413 ДЕМ што је по курсу на дан потписивања уговора представљало динарску противвредност 137.945.500,00 динара. Тужени се овим уговором обавезао да ће правном претходнику тужилца, као закупцу, обезбедити стални посао превоза у оквиру своје делатности, који закупцу омогућава покриће реалних трошкова и зараду, а купац се обавезао да ће закупнину платити у 58 рата, да висина рате износи 679 ДЕМ, с тим што ће се приликом плаћања рата вршити пребијање закупнине и цене услуге закупца, тако што ће се закупнина умањивати за рачун који купац испостави за извршене услуге. Овај уговор је истекао 09.09.1998. године. Правни претходник тужилца је, као купац, испуњавао своје обавезе онако како су уговором предвиђене и наведено возило је исплатио пре 12.05.1999. године, када је између истих странака закључен Анекс уговора о лизингу теретног возила. Овим анексом уговорне стране су утврдиле да ефективни дуг закупца на дан 01.04.1999. године износи 122.597,50 динара, што по комерцијалном курсу од 10,00 динара за 1 дем износи 12.259,75 ДЕМ, па су се сагласиле да се отплата дуга продужи за 24 месеца и да доспева 01.04.2001. године. Купац ће дуг плаћати у једнаким месечним ратама од по 5.108,23 динара валоризованим према индексу раста цена на мало према званичним подацима којима располаже финансијска служба закуподавца, овде туженог.

Према евиденцији туженог купац није плаћао рате сагласно одредбама уговора па је 24.02.2000. године, применом члана 27. основног уговора, тужени отказао уговор закупцу, о томе га одмах обавестио и позвао га да му одмах врати возило. У тексту отказа уговора се наводи да је купац престао са радом и редовним отплатама рата почетком септембра 1999. године, да је прекид рада трајао пет месеци због поправке возила, тако да дуг за поправку износи 24.854,07 динара, а дуг по основу доспелих рата 25.541,15 динара без валоризације, па укључујући и поправку возила од фебруара 2000. године од 19.628,00 динара, укупан дуг закупца према закуподавцу износи 70.023,22 динара. Тужени је, као закуподавац, условио закупца да ће му у случају непотписивања анекса од 12.05.1999. године одузети возило, па је купац овај анекс потписао у страху да ће му тужени заиста одузети возило, због чега би он и његова породица остали без основних средстава за живот. Налазом и мишљењем

Комисије вештака економско финансијске струке, утврђено је да је тужени, као закуподавац, без основа умањивао цену услуга закупца и на тај начин му увећавао висину рата, тако да збир свих умањених фактура у периоду од 01.02.1994. године до 31.08.1999. године износи укупно 111.797,38 динара. Дана 02.02.2000. године правни претходник тужила је возило дао туженом ради поправке, након чега му возило није враћено, па с обзиром да је био регистрован за обављање аутопревозничке делатности, те да би ову делатност обављао и након 02.02.2000. године, на основу просека укупно обрачунате зараде коју би остварио код туженог у периоду од две године, који претходи одузимању возила, утврђено је да би од одузимања возила до истека анекса 12.05.1999. године остварио зараду у висини од 907.212,85 динара, а од истека анекса до одласка у пензију још 6.727.786,00 динара.

На расправи заказаној пред другостепеним судом, из исказа сведока ДД, који је био у идентичној ситуацији са правним претходником тужила, јер је као запослени споразумно раскинуо радни однос код туженог, пријавио аутопревозничку делатност на основу уговора о закупу камиона закљученог са туженим, односно као бивши радник туженог добио камион на отплату ради вршења превоза искључиво за туженог, а једина разлика између правног претходника тужиле и овог сведока је што сведоку камион није био одузет. За време трајања уговора и анекса уговора бивши радници туженог, који су били у истој ситуацији са правним претходником тужила и саслушаним сведоком, нису могли да превозе робу за трећа лица јер су сваки дан радили за туженог, а и након истека уговора и анекса код туженог је увек било посла. Разлика у обиму посла док је трајао уговор и анекс и након истека уговора и анекса није постојала, јер је увек био исти обим посла. Поред тога, уговорним одредбама правни претходник тужила је био обавезан да услуге превоза врши искључиво код туженог.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу која се односи на накнаду штете због изгубљене добити у периоду од 02.02.2000. године, када је правном претходнику тужила одузето возило – камион до 01.04.2001. године до ког датума је по анексу уговора било предвиђено да ће отплаћивати рату возила, па тиме и обављати аутопревозничку делатност за туженог. Међутим, супротно одлуци првостепеног суда другостепени суд је обавезао туженог противтужилаца да тужилама, као правним следбеницима сада пок. ГГ, исплати и износ од још 6.727.786,00 динара, до дана када је правни претходник тужила отишао у пензију, а све према налазу Комисије вештака економско финансијске струке.

Другостепени суд је закључио да је несумљиво да би, да правном претходнику тужиле није одузет камион, односно да није извршена штетна радња од стране туженог, он по редовном току ствари, могао, узимајући у обзир стање на тржишту након одузимања возила, ту делатност обављати и даље, вршењем превоза готове робе туженог купцима, у мери у којој је обављао и за време трајања уговора и анекса да штетног догађаја није било, све до одласка у пензију. С обзиром да се радило о ниским ценама превоза, то је био минимум очекиване добити коју би он могао остварити вршећи превоз хладњачом, јер би превозом за друга правна и физичка лица та добит по тржишним ценама била знатно већа. До немогућности обављања делатности коју је правни претходник тужила планирао да обавља до одласка у пензију је дошло због одузимања возила од стране туженог због наведеног неизвршавања уговорних обавеза

од стране сада пок. ГГ, што се показало као нетачно, с обзиром да је он предметно возило не само отплатио до момента одузимања од стране туженог, већ и преплатио.

Врховни касациони суд сматра да је другостепени суд, на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право доносећи побијану одлуку, за коју је дао довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Неосновано се у ревизији туженог-противтужиоца истиче да је до штете коју је правни претходник тужиља претрпео дошло и његовом радњом, имајући у виду да он није ништа радио осим што је покренуо предметни поступак, те се пасивно понашао. Наиме, тужени је противправно одузео возило –камион правном претходнику тужиља, па он без тог возила није могао да се бави аутопревозничком делатношћу и да на тај начин спречи, односно смањи штету. Уосталом, тужени у ревизији истиче приговор подељене одговорности, а да у поступку пред нижестепеним судовима није предложио доказе на околност могућности смањења штете од стране правног претходника тужиља, а терет доказивања ове чињенице је управо на страни туженог-противтужиоца у смислу члана 231. Закона о парничном поступку.

Супротно наводима ревизије, тужиље су доказале да би по редовном току ствари и објективним критеријумима њихов правни претходник остварио добит у висини која је утврђена од стране Комисије вештака економско финансијске струке за период од одузимања возила до одласка у пензију, с обзиром да је имао регистровану аутопревозничку делатност и да се, до противправног одузимања камиона од стране туженог-противтужиоца, бавио том делатношћу искључиво за потребе туженог-противтужиоца, а висина штете је утврђена управо према ценама превоза које је плаћао тужени-противтужилац.

Чињеница да је правни претходник тужиља избрисао своју аутопревозничку радњу из АПР-а неколико месеци пре одласка у пензију не утиче на другачију одлуку у овој правној ствари, а у погледу висине досуђене штете, с обзиром да је, по нормалном току ствари било очекивано да правни претходник тужиља обавља аутопревозничку делатност до одласка у пензију.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужени-противтужилац није успео у поступку по ревизији, па нема право на накнаду трошкова тог поступка које је тражио и определио, у смислу члана 153. и 154. ЗПП.

Тужиље-противтужене такође немају право на трошкове ревизијског поступка за састав одговора на ревизију, с обзиром да ти трошкови нису били нужни за вођење парнице, такође у смислу члана 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

6

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић